

Noter

Orbesealer til øko-køer

Videncentret for Landbrug oplyser, at for at få udleveret Orbesealer i økologiske kvægbesætninger, skal dyrlægen ordinere og udlevere lægemidlet til specifikke dyr i den kommende periode, og landmanden skriver den konkrete behandlingsdato i logbogen. Landmanden må ikke lave forebyggende behandling med veterinære lægemidler, heller ikke Orbesealer, og han kan derfor kun i en periode argumentere for, at dyrene har et behov for behandling. Videncentret for Landbrug erindrer også om, at man skal huske en handlingsplan for den periode, landmanden har behov for at behandle dyrene. Orbesealer tæller ikke med i behandlingsregnskabet, og der er ingen tilbageholdelsestid ved brug af midlet. Vigtigt: Et andet middel til forsegling af pattekanalerne, NoroSeal, kan, i modsætning til Orbesealer, ikke bruges i økologiske besætninger. NoroSeal er et frihandelsprodukt, som ikke kan ordineres af dyrlægen.

Regler for øko-fjerkræ revideres

EU Kommissionen forventes i efteråret 2011 at gå i gang med at revidere reglerne for fjerkræhold, som er fastlagt i forordning 889/2008, oplyser Videncentret for Landbrug. Denne forordning indeholder detalreglerne for økologisk produktion. Interesseorganisationer i hele EU forsøger i øjeblikket at gøre deres indflydelse gældende i den sammenhæng, f.eks. fremsender den fælleseuropæiske landbrugsorganisation, COPA, og den økologiske organisation, IFOAM, deres egne indstillinger til Kommissionen. Men ellers er det medlemslandenes myndigheder, der skal fremføre forslag til ændringer i forordningen. I Danmark er det Plantedirektoratet, der er myndighed i økologi-spørgsmål. Herhjemme arbejder danske virksomheder og organisationer, herunder Landbrug & Fødevarer, Økologisk Landsforening og Danske Æg, intensivt på at udarbejde et fælles oplæg til nye fjerkræregler med præcise ændringer, således at der levnes så lille mulighed for national fortolkning, som muligt, fortæller Videncentret for Landbrug, Fjerkrærådgivningen.

Urter til køer giver sundere mælk

Et nyere dansk forsøg viser, at urter, dyrket under danske forhold, øger mælkenes indhold af omega-3 fedtsyrer, ligesom det er tilfældet hos køer i Alperne, hvor græsset naturligt indeholder flere urter. Faktisk tyder det på, at mælkenes indhold af omega-3 fedtsyrer fordobles sammenlignet med mere traditionel fodring af kørerne med kløvergræs eller en fuldfoderblanding indeholdende en stor andel majsensilage. Der er dog stadig mange ukendte parametre mht., hvorfor urter har en så stor effekt på mælkenes fedtsyresammensætning. Det kunne derudover også tænkes, at urterne har andre positive effekter på f.eks. smag samt vitamin- og mineralindholdet i mælken. Som forskningen står lige nu, har urter som foder til kørerne et stort potentiale for at efterkomme ønsket om en sundere fedtsyreprofil til fremtidens mælk.

Kilde: Klumme i Økologi & Erhverv nr. 477.

Biogas i økologisk jordbrug

Øgede offentlige tilskud er det tiltag, hvormed samfundet bedst fremmer anvendelsen af biogasteknologier. Det er svaret fra en rundspørge blandt landmænd og repræsentanter fra rådgivning, myndigheder, forskning og industri, som er blevet udført i forbindelse med FØJO III-projektet BioConcens' afsluttende arbejde. Rundspørgen viste, at når det drejer sig om de direkte fordele for landbruget ved at anvende biogasteknologier, blev en bedre gødningsforsyning af mange vægtet højere end selvforsyning med energi, klima-effekt eller biogas som en ny indtægtskilde. De forskellige respondent-grupper havde ikke samme prioritering af, hvilke forhold i samfundet der hæmmer brugen af biogasteknologier. I gruppen, som beskæftiger sig med økologi, havde faktoren 'begrænsende love og regler' højest prioritet, mens 'politisk omskiftelighed' lå højest hos ikke-økologi-gruppen.

Kilde: Klumme i Økologi & Erhverv nr. 480.

Værktøjer til sundhedsstyring af søer på friland

Fælles-europæisk forsknings samarbejde udvikler værktøjer til sundhedsstyring hos søer på friland.

Fire sundhedsstyringsværktøjer, rettet mod problemer med henholdsvis indvoldsorm, farings- og reproduktionsproblemer, fravænningsdiarre og pattegrisedødelighed i økologiske og frilandsvinebesætninger, er det synlige produkt fra et netop gennemført europæisk forsknings-samarbejde.

Af Kristian M. Knage-Rasmussen, Marianne Bonde og Tine Rousing, Institut for Husdyrbiologi og -sundhed, Århus Universitet

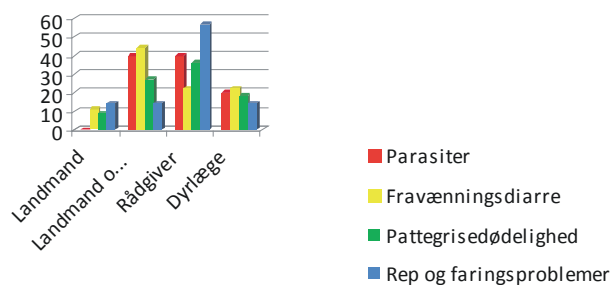
Danske forskere fra både Aarhus Universitet og Københavns Universitet har medvirket i et netop gennemført europæisk forsknings-samarbejde om søer på friland.

På baggrund af et litteraturstudie og ekspertvurderinger fra forskere på tværs af Europa blev indvoldsorm, farings- og reproduktionsproblemer, fravænningsdiarre og pattegrisedødelighed udpeget som de væsentligste sundheds- og velfærdsmæssige fokusområder i økologiske samt frilandssvineproduktioner i Europa.

Fire værktøjer

Forekomsten af de fire sundhedsproblemer afhænger af produktionssystem og management i besætningen.

For at afhjælpe problemer

Figur 1: X-aksen viser, hvem landmændene mener bør anvende værktøjerne - y-aksen viser procenttallet.

Mere viden

- Udkast til værktøjerne er tilgængelige som Microsoft Excel-files. Disse kan rekvireres ved kontakt: Tine.Rousing@agrsci.dk. Yderligere information kan findes på projektets hjemmeside <http://corepig.coreportal.org>, hvor der er information om hvert enkelt værktøj.

Input-output

- Input:
- Spørgeskema
  - Tjekliste
- Output:
- Besætningspecifikke figurer over styrker og svagheder
  - Positivliste: 'Hvad gøres allerede rigtigt'
  - Udfordringsliste: 'Hvad skal forbedres'

Sådan fungerer de nye værktøjer

Sundhedsstyringsværktøjerne kan benyttes på enhver pc med Microsoft Excel 2003 installeret.

Værktøjerne er baseret på et spørgeskema og en tjekliste, der udfyldes på gården og som danner den besætningspecifikke risikoprofil. Som output får man figurer, der viser gårdens styrker og svagheder - som en 'her og nu'-status. Derudover genereres to lister:

En positivliste ('hvad gør landmanden rigtigt her og nu') med management der gen-

nemføres i øjeblikket på besætningen, og som har en positiv indflydelse på fokusområdet.

En udfordringsliste ('hvad skal forbedres') med nye managementtiltag, der bør implementeres på besætningen. Tiltagene på begge lister er rangeret efter den umiddelbare effekt på det enkelte fokusområde.

Nu er det op til landmanden, evt. i samarbejde med sin rådgiver, at vælge, hvilket tiltag fra udfordringslisten han mener, der er praktisk og økonomisk muligt at implementere på hans besætning.

Vi anbefaler normalt, at der vælges mellem to og fire nye tiltag som implementeres.

Foreløbige erfaringer

Værktøjerne til sundhedsstyring er blevet afprøvet på otte danske økologiske besætninger, samt otte tyske og otte østrigske besætninger. Landmændenes holdning til værktøjernes brugbarhed varierede, men den var generelt positiv.

En vigtig faktor for værktøjernes succes i sundhedsstyringen er, at landmanden er motiveret for at implementere de udvalgte tiltag, og at det er praktisk muligt at gennemføre og fastholde implementeringen på hans besætning.

Landmændene blev også spurgt om, hvem der skulle anvende værktøjerne i fremtiden, og resultatet kan ses i figur 1.

Generelt mener de involverede landmænd, at værktøjerne bør anvendes af produktionsrådgivere eller i samarbejde mellem landmand og rådgiver.

